

PAGET KASALLIGI

Toshpo'latova Ruxshona Otabek qizi*Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi***G'ofurova Farangiz G'olib qizi***Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi***Abdumo'minova Rayhon Xurshid qizi***Samarqand davlat tibbiyot universiteti talabasi**Ilmiy rahbar: Dusmurodov Maqsud Mansurovich***MAQOLA
MALUMOTI****ANNOTATSIYA:****MAQOLA TARIXI:***Received: 17.12.2025**Revised: 18.12.2025**Accepted: 19.12.2025***KALIT SO'ZLAR:**

*Paget kasalligi,
osteoklast, osteoblast,
suyak to'qimasi,
deformatsiya, kalsiy-
fosfor almashinuvi,
metabolizm.*

Ushbu maqolada suyak to'qimalarining patologik qayta qurilishi bilan kechuvchi Paget kasalligi, uning kelib chiqish sabablari, patogenezi, klinik belgilari va zamonaviy davolash usullari ilmiy nuqtai nazardan yoritiladi. Paget kasalligida suyaklarning tez va tartibsiz yangilanishi natijasida deformatsiya, og'riq sindromi va suyaklarning mo'rtlashuvi kuzatiladi. Maqolada kasallikning suyak metabolizmi, kalsiy-fosfor almashinuvi va gormonal nazorat bilan bog'liq jihatlari ham tahlil qilinadi.

Kirish

Paget kasalligi — suyak to'qimalarining patologik ravishda tez va tartibsiz qayta qurilishi bilan kechuvchi surunkali kasallik bo'lib, ko'pincha keksa yoshdagi odamlarda uchraydi. Kasallik birinchi bor 1877-yilda ingliz jarrohi Jeyms Paget tomonidan ilmiy adabiyotga kiritilgan. Suyak organizmda doimiy yangilanish jarayoniga ega. Bunda osteoklastlar suyakni yemiradi, osteoblastlar esa uning o'rniga yangi to'qima hosil qiladi. Paget

kasalligida ushbu jarayonning tabiiy muvozanati buzilib, suyak avval haddan tashqari tez yemiriladi, so'ng sifatsiz tarzda qayta hosil bo'ladi.

Qo'shimcha ma'lumotlar:

Paget kasalligida suyaklarning qalinlashishi, egrilanishi, eshitishning pasayishi, nervlarning siqilishi, yurakning ortiqcha yuklanishi, arteriovenoz shuntlarning hosil bo'lishi kabi asoratlari ko'p uchraydi. Uzun suyaklar deformatsiyasi natijasida bemorlarning yura olishi qiyinlashadi. Kalla suyagi zararlanganda esa bosh aylanishi va ichki bosim oshishi mumkin.

Paget kasalligining kelib chiqish sabablari

- Genetik moyillik
- Paramiksoviruslarga o'xshash viruslar
- Mineral almashinuv buzilishi
- Yosh omili (ko'proq 50 yoshdan yuqori)

Patogenez

Paget kasalligi uch bosqichda kechadi:

1. Osteolitik bosqich – suyak tez yemiriladi.
2. Aralash bosqich – sifatsiz suyak hosil bo'ladi.
3. Sklerotik bosqich – suyak zichlashadi, lekin mo'rtlashadi.

Klinik belgilar

- Suyaklarda og'riq
- Deformatsiya
- Suyak yoriqlari
- Bo'g'im og'rig'i
- Kalla suyagi zararlansa eshitishning pasayishi

Davolash usullari

- Bisfosfonatlar
- Og'riq qoldiruvchi vositalar
- Kalsiy va D vitamini
- Fizioterapiya
- Zaruratda jarrohlik amaliyoti

Xulosa

Paget kasalligi suyak to'qimalarining patologik qayta qurilishi bilan kechuvchi murakkab kasallik bo'lib, o'z vaqtida tashxis qo'yish va to'g'ri davolash deformatsiyalarni oldini

=====
olishda muhim ahamiyatga ega. Bisfosfonatlar kasallik rivojlanishini sekinlashtiradi, suyaklarning mustahkamligini saqlash esa asosiy profilaktik yoʻnalishlardan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Obidov O.O. Biologik kimyo. Toshkent, 2010.
2. Ralston S.H. Paget's disease of bone. Lancet, 2022.
3. Singer F.R. Paget Disease of Bone — Clinical Review. NEJM, 2021.
4. WHO Bone Metabolic Disorders, 2023.
5. Brown J.P. Clinical Endocrinology, 2020.

